

Številka: U-I-35/19-5

Datum: 21. 3. 2019

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Tomaža Sveta in Anite Matko, oba Rečica ob Savinji, na seji 21. marca 2019

sklenilo:

Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti prve alineje 3. točke prvega odstavka 150. člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 126/07, 108/09, 57/12, 110/13 in 19/15) ter 8. člena in prvega odstavka 125. člena Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17 – popr.) se zavrže.

OBRAZLOŽITEV

1. Pobudnika izpodbijata prvo alinejo 3. točke prvega odstavka 150. člena Zakona o graditvi objektov (v nadaljevanju ZGO-1) ter 8. člen in prvi odstavek 125. člena Gradbenega zakona (v nadaljevanju GZ). Zatrjujeta, da je bila prva alineja 3. točke prvega odstavka 150. člena ZGO-1 v neskladju z 2. členom Ustave. Zakonodajalec bi moral pri starejših stavbah časovno omejiti možnost izreka inšpekcijskega ukrepa prepovedi uporabe objekta brez uporabnega dovoljenja. Jasno bi moral določiti zavezanca, ki so dolžni predložiti uporabno dovoljenje. Izpodbijana zakonska določba naj bi bila tudi v neskladju s pravico do doma iz prvega odstavka 36. člena Ustave in 8. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 – EKČP), ker naj pobudnikoma ne bi bila pred neodvisnim organom zagotovljena presoja dopustnosti posega v pravico do spoštovanja doma. Prvi odstavek 125. člena GZ naj bi bil v neskladju z 2. členom Ustave. Pobudnika pravni interes utemeljujeta s sklicevanjem na upravno odločbo in sklep o dovolitvi izvršbe, ki naj bi bila v inšpekcijskem postopku izdana na podlagi izpodbijanih določb.

2. Prva alineja 3. točke prvega odstavka 150. člena ZGO-1 v času vložitve pobude ni več veljala. Ustavno sodišče praviloma presoja le veljavne predpise. Na podlagi 47. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) lahko presoja neveljavne predpise, če niso bile odpravljene posledice protiustavnosti in nezakonnosti.

3. Prva alineja 3. točke prvega odstavka 150. člena ZGO-1 je določala, da je moral pristojni gradbeni inšpektor z odločbo prepovedati uporabo objekta, ki se je uporabljal brez uporabnega dovoljenja. Navedena določba ni učinkovala neposredno. Zoper odločbo sta bila dovoljena pritožba (prvi odstavek 229. člena Zakona o splošnem upravnem postopku, Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13 – ZUP) in upravni spor (prvi odstavek 2. člena Zakona o upravnem sporu, Uradni list RS, št. 105/06, 62/10 in 109/12 – v nadaljevanju ZUS-1). Ustavno sodišče je v sklepu št. U-I-174/05 z dne 13. 12. 2007 (Uradni list RS, št. 122/07, in OdlUS XVI, 87) sprejelo stališče, da se lahko tudi v primerih, ko se s pobudo zahteva presoja ustavnosti oziroma zakonitosti predpisa, ki je prenehal veljati že pred vložitvijo pobude, pobuda vloží šele po izčrpanju pravnih sredstev zoper posamični akt, izdan na podlagi izpodbijanega predpisa, hkrati z ustavno pritožbo, pod pogoji iz 50. do 60. člena ZUstS. Iz razlogov, navedenih v citiranem sklepu, pobudnika ne izkazujeta pravovarstvene potrebe iz 47. člena ZUstS za začetek postopka za oceno ustavnosti izpodbijane določbe. Zato je Ustavno sodišče pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti prve alineje 3. točke prvega odstavka 150. člena ZGO-1 zavrglo.

4. ZUstS določa v drugem odstavku 24.b člena, kaj mora vsebovati pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti zakona. Med drugimi zahtevami je izrecno določeno, da mora pobuda vsebovati razloge neskladnosti izpodbijanih členov predpisa z Ustavo ali zakonom (drugi odstavek 24.b člena v zvezi s prvo in tretjo alinejo prvega odstavka 24.b člena ZUstS). Pobudnik mora torej jasno navesti, v čem je protiustavnost izpodbijane zakonske norme oziroma protiustavnost ali nezakonitost podzakonskega predpisa.¹ Po tretjem odstavku 25. člena ZUstS Ustavno sodišče pobudo zavrže, če niso izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 24.b člena ZUstS. Pobudnika nista navedla razlogov, s katerimi bi utemeljila protiustavnost 8. člena in prvega odstavka 125. člena GZ. Ker pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti 8. člena in prvega odstavka 125. člena GZ ne izpolnjuje pogojev iz v tej točki obrazložitve navedenih členov ZUstS, jo je Ustavno sodišče zavrglo, ne da bi pobudnika pozvalo k njeni dopolnitvi.

5. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi tretjega odstavka 25. člena ZUstS in prve alineje tretjega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10, 56/11 in 70/17) v sestavi: predsednik dr. Rajko Knez ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, DDr. Klemen Jaklič, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Špelca Mežnar, dr. Marijan Pavčnik, Marko Šorli in dr. Katja Šugman Stubbs. Sklep je sprejelo soglasno.

dr. Rajko Knez
Predsednik

¹ Glej sklep Ustavnega sodišča št. U-I-55/09, Up-257/09 z dne 26. 1. 2011 (Uradni list RS, št. 14/11), 4. točka obrazložitve.

RS
US